

РАЗПОРЕЖДАНЕ

№ 56607

гр. София, 16.04.2024 г.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 36 СЪСТАВ, в закрито заседание на шестнадесети април през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: СИМОНА В. НАВУЩАНОВА

като разглежда докладваното от СИМОНА В. НАВУЩАНОВА Частно гражданско дело № 20241110118575 по описа за 2024 година

Подадено е заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК от „ПП. К. Б.“ ЕООД против К. П. Н..

След преценка допустимостта и редовността на заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК, съдът приема, че същото е допустимо, но по същество е **частично неоснователно**, по следните съображения:

Заявителят претендира издаване на заповед за изпълнение за посочените в заявлението суми, произтичащи от договор за потребителски кредит.

На основание сключения договор претендира заплащане на незаплатено възнаграждение за закупен пакет от допълнителни услуги „Фаст“ в размер на сумата от

668,26 лева (шестстотин шестдесет и осем лева и 26 стотинки), представляваща неплатено възнаграждение за закупена и използвана услуга фаст , 1 901,47 лева (хиляда деветстотин и един лева и 47 стотинки), представляваща неплатено възнаграждение за закупена услуга флекси , 500,00 лева (петстотин лева), представляваща неплатени такси по тарифа за извънсъдебно събиране на вземането при забава с повече от 90 календарни дни за плащане на вноса по договора за кредит за период от 19.02.2023 г.

В заявлението е посочено, че с подписване на договора страните са постигнали съгласие за предоставяне на допълнителни услуги „Фаст“ и „флекс“ , възнаграждението, за които е уговорено в договора и става изискуемо с неговото подписване.

Съдът намира, че посочените суми не следва да бъдат присъждани, доколкото се основават на постигнати между страните уговорки, които са нищожни.

Следва да се посочи, че ролята, възложена на националния съд от правото на Европейския съюз, в областта на защита на потребителите, не се ограничава само до правото да се произнесе относно евентуално неравноправния характер на договорна клауза, а също включва задължението служебно да разгледа този въпрос, **когато са налице необходимите за това правни и фактически обстоятелства**. В този смисъл е практиката на СЕС, формирана по преюдициални запитвания по прилагането на Директива 93/13/ЕИО - така Решение от 4 юни 2009 г. по дело ...срещу ..., **C-243/08**. Тези изводи са още веднъж потвърдени с **Решение от 18.02.2016 г. по дело Finanzmadrid EFC SA срещу ..o, María Josefa García Zapata, J..., Miriam Elisabeth Caicedo Merin - C-49/14 на СЕС**, с което категорично се посочва, че ефективна защита на произтичащите от тази директива права може да бъде

гарантирана **само при условие** че системата на националното процесуално право **позволява в рамките на заповедното производство** или на това по изпълнението на заповед за плащане да се извърши **служебен контрол относно евентуално неравноправния характер на клаузите**, съдържащи се в разглеждания договор. В Решение от 21.02.2013 г. по дело ...a Csipai, Viktória Csipai - ..11, от друга страна се приема, че е необходимо националният съд, който е констатирал служебно неравноправния характер на дадена клауза, да може да изведе всички последици от тази констатация, без да чака потребителят, който е информиран за правата си, да направи изявление, с което иска отмяна на посочената клауза. В случая в националното законодателство такава възможност е предвидена с разпоредбата на чл. 415, ал.1, т. 3 ГПК, съгласно която съдът следва да даде указание на заявителя, че може да предяви осъдителен иск, като при условията на състезателно начало страните могат да обсъдят поставените въпроси от съда, свързани с евентуалната неравноправност на клаузи в договора с участието и на длъжника.

Така изложеното на още по-голямо основание следва да се приеме за договорните клаузи, които са нищожни, поради противоречието им със закона или с добрите нрави, за което разпоредбата на чл. 411, ал. 1, т. 2 ГПК задължава съдът да следи служебно в производството по издаване на заповед за изпълнение. Нещо повече в този смисъл съдът съобрази и задължителните за съдилищата разяснения, дадени с **т. 4 от ТР № 1/15.06.2010 г. по тълк. д. № 1/2009 г. ОСТК на ВКС**, в мотивите, на което изрично е застъпено становището, че за нищожността на неустойката съдът следи служебно.

Нещо повече с изменението на процесуалния закон с ДВ, бр. 100 от 2019 г., в сила от 24.12.2019 г. и приемане на разпоредбата на чл. 411, ал. 2, т. 3 ГПК се установява служебно задължение на съда да следи за наличието на неравноправни клаузи в договор, сключен с потребител, като ако такава се установи или е налице обоснована вероятност за това, съдът следва отхвърля заявлението за издаване на заповед за изпълнение.

Съдът намира, че клаузите от договора, установяващи, че длъжникът дължи и такса за допълнителни услуги, са нищожни и не поражда права и задължения за страните. Процесният договор за кредит е потребителски по своя характер, поради което са приложими разпоредбите на ЗПК и ЗЗП. В тази връзка съдът намира, че с уговорката, която предвижда потребителят да заплати възнаграждение за закупен допълнителен пакет от услуги "Фаст" и "Флекси", кредиторът цели да си набави допълнителни плащания извън предвидените в закона, поради което същата се явява нищожна поради противоречие с императивни законови разпоредби.

Систематичното тълкуване на чл. 10а, чл. 19, ал. 3 и, ал. 4, чл. 21, ал. 1 от ЗПК налагат извод за ограничаване на свободата на кредитора, предоставящ потребителски кредит, да договаря условия, при които освен обявената договорна лихва на потребителя се възлагат и други плащания като допълнителни такси и фиксирани по размер разходи, включително и когато такива плащания са договорени отделно, но икономическото им основание не може да се обособи като предмет на специфична услуга, предоставена на потребителя. Уговарянето на цената на пакета с необоснованите предимства, събирана по начин идентичен с лихвата, несъмнено налага квалифицирането на допълнителните услуги по потребителския договор като средство за заобикаляне на забрани.

Услугата "Фаст", която се изразявала в приоритетно даване на становище по искането за отпускане на потребителски кредит преди всички останали кредитоискатели, обективно не би могла да бъде предоставена, тъй като становището по искането очевидно вече е налице към момента на сключване на договора за кредит. В случай, че действително се касаеше за реално предоставена подобна услуга, таксата би следвало да се събира от всеки кредитоискател, пожелал приоритетно даване на становище по искането му, а не само от тези, на които се дава положително становище и се предоставя кредит. В случая е видно, че таксата се включва в размера на погасителните вноски, следователно е предпоставена от

вече дадено становище за отпускане на кредита, а не от приоритетното разглеждане на искане, без оглед на резултата от това разглеждане. Не е ясно и каква е разликата между приоритетното и обичайното даване на становище по искането за отпускане на кредит и дали въобще има друга процедура освен тази, която е наречена от кредитора "приоритетно даване на становище".

По отношение на услугата "Флекси" е видно, че предварително са разгледани варианти, при които при финансови затруднения на длъжника същият ще може да реструктурира задълженията си по предварително уговорена с кредитора схема за плащания. По същество се касае за управление на кредита по смисъла на чл. 10а, ал. 2 от ЗПК, но не и за допълнителна услуга, свързана с договора за потребителски кредит по смисъла на чл. 10а, ал. 1 от ЗПК. Още повече, че размерът на претендираната цена за предоставената "в полза на кредитополучателя" услуга е несъизмеримо по-голям от лихвата за забава, която би се дължала при забава на плащане на отделна погасителна вноска. Съгласно чл. 33, ал. 2 от ЗПК когато потребителят забави дължимите от него плащания по кредита, обезщетението за забава не може да надвишава законната лихва. Видно е, че така направената уговорка за заплащане на такса "Флекси" изцяло попада и в хипотезата на чл. 143, ал. 1 от ЗЗП, според която неравноправна клауза в договор, сключван с потребител, е уговорка във вреда на потребителя, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя. По същество, кредиторът си осигурява допълнително възнаграждение в размер на 50 % от предоставената главница срещу минимални облекчения за кредитополучателя, което, освен на цитираните ограничения в ЗПК, противоречи и на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие в правата и задълженията на търговеца и потребителя, респ. до нищожност на клаузата поради неравноправност.

На следващо място, в заявлението за издаване на заповед за изпълнение е посочено, че във връзка със забавеното изпълнение на задълженията на длъжника по договора за потребителски кредит и погасителния план към него, кредиторът направил допълнителни разходи за извънсъдебното събиране на вземането, определени в Тарифа за таксите на „ПП. К. Б.“ ЕООД, за които била начислена сумата от 500 лв.

Съдът намира, че клаузата, установяваща, че длъжникът дължи и разноси за извънсъдебно събиране на задължението, е нищожна и не поражда права и задължения за страните. Доколкото договорът за потребителски кредит е сключен при действието на Закона за потребителския кредит, нормите му следва да бъдат съобразени служебно от съда и по специално императивното правило, установено в разпоредбата на чл. 33, ал. 1 и ал. 2 ЗПК. Цитираната норма в ал. 1 предвижда, че при забава на потребителя, кредиторът има право само на лихва върху неплатената в срок сума за времето на забавата. Според ал. 2 на чл. 33 ЗПК, когато потребителят забави дължимите от него плащания по кредита, обезщетението за забава не може да надвишава законната лихва. Съдът намира, че с твърденията за въведени с договора клаузи за начисляване на разходи и такси за извънсъдебно събиране, по същество се цели заобикаляне на ограничението на чл. 33 от ЗПК и въвеждане на допълнителни плащания, чиято дължимост *de facto* е изцяло свързана с хипотеза на забава на длъжника. Всъщност не се касае до такса (цена на услуга), а до сума, която се дължи автоматично при забава или предсрочна изискуемост, без срещу нея кредиторът да дължи никакви конкретни действия или резултат. С оглед изложеното съдът приема, че подобни клаузи противоречат на чл. 33 ЗПК, тъй като преследват забранена от закона цел да се присъди още едно обезщетение за забава. Тези клаузи са установени и в противоречие на разпоредбата на чл. 10 а, ал. 2 ЗПК, съгласно която кредиторът не може да изисква заплащането на такси и комисионни за действия, свързани с усвояване и управление на кредита. Разходите за извънсъдебно събиране на вземането, т.е. такива свързани с

изпълнение на поетото договорно задължение, представляват разходи по управление на договора. Поради това те не пораждат права и задължения за страните, респективно в частта, с която са претендирани произтичащите от тях вземания за сумата от 500 лв., представляваща такси по Тарифа за извънсъдебно събиране на вземането, заявлението по чл. 410 от ГПК следва да се отхвърли.

Поради така изложените тези клаузи не пораждат права и задължения за страните, респективно в частта, с която са претендирани произтичащите от тях вземания заявлението по чл. 410 от ГПК следва да се отхвърли.

Следва на основание чл. 415, ал. 3, вр. с ал. 1, т. 3 ГПК да се укаже на заявителя, че може да предяви осъдителен иск относно вземанията, за които е отхвърлено заявлението. Срокът, установен в посочената разпоредба е едномесечен от връчване на разпореждането, но доколкото настоящото разпореждане подлежи на обжалване с частна жалба, следва да се укаже на заявителя, че може да предяви иск за вземането в едномесечен срок, който започва да тече от датата на влизане в сила на настоящото разпореждане.

Така мотивиран, съдът

РАЗПОРЕДИ:

ОТХВЪРЛЯ заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК от „ПП. К. Б.” ЕООД, ЕИК ..., със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „България“ № 49, бл. 53 Е, вх. В, **против К. П. НН. - И. - И..а**, да заплати на кредитора **ПП. К. Б. ЕООД, в частите**, с които се иска да бъде издадена заповед за изпълнение за сумата **668,26 лева** (шестстотин шестдесет и осем лева и 26 стотинки), представляваща неплатено възнаграждение за закупена и използвана услуга фаст , **1 901,47лева** (хиляда деветстотин и един лева и 47 стотинки), представляваща неплатено възнаграждение за закупена услуга флекси , **500,00лева** (петстотин лева), представляваща неплатени такси по тарифа за извънсъдебно събиране на вземането при забава с повече от 90 календарни дни за плащане на вноса по договора за кредит за период от 19.02.2023 г. и за разноси за държавна такса над **71,39 лева**.

РАЗПОРЕЖДАНЕТО подлежи на обжалване с частна жалба в едноседмичен срок от съобщаването му на заявителя пред Софийски градски съд.

Съдия при Софийски районен съд: _____